

XXI Escola d'Estiu per a Ensenyants

*Un projecte educatiu
per a Menorca*

MARCA

*del 24 al 28 d'agost, 1998
C.P. Mare de Déu del Toro, es Mercadal*

*XXI Escola per a Ensenyants - 1998
es Mercadal, del 24 al 28 d'agost*

ORGANITZA: MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA DE MENORCA

PATROCINEN:

CONSELL INSULAR DE MENORCA
CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS DEL GOVERN BALEAR
AJUNTAMENT D'ES MERCADAL

Informació General

HORARI

Matí

Hora I	Hora II
9 - 10.30 h.	11 - 13 h.

Els cursos de primera hora són tots de dilluns a divendres.

Els de segona hora: de dilluns a dijous, hi ha cursets curts d'un dia o més, i tallers, tots de 4 dies. El divendres hi haurà conferència, assemblea i pisolabis.

SERVEIS

Guarderia per a fillets i filletes de cursetistes a partir de sis mesos.
El preu serà de 500 ptes. diàries.

MATRÍCULA

Per a matricular-se és necessari:

- Omplir la fitxa d'inscripció (contraportada).
- Fer l'ingrés de la quota a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. Llibreta del Moviment de Renovació Pedagògica de Menorca n. 2944-92, oficina es Mercadal - 0264.
- Enviar la fitxa d'inscripció i el justificant d'ingrés de la quota a la Secretaria de l'Escola per a Ensenyants: carrer de Sant Pere d'Alcàntara 26, baixos, de Ciutadella.

QUOTA

La quota per matrícula és de 4.000 ptes. Els afiliats al M.R.P.M. hauran de pagar 1.000 ptes. per formalitzar la matrícula.

TERMINI

El termini d'inscripció serà dia 10 d'agost. Si algun curs s'ha de tancar per excés de matrícula tindran preferència els primers matriculats. (Vos demanam que vos inscriteu dins aquest termini a efectes d'una bona organització)

LLOC

Col·legi Públic Mare de Déu del Toro, es Mercadal.

PRESENTACIÓ

Un projecte educatiu per a Menorca

A l'hora de començar l'Escola d'Estiu d'enguany hauran passat gairabé vuit mesos des de l'assumpció de competències educatives pel Govern Balear. Tal vegada és massa prest per a fer-ne un balanç assenyat, però no ho és per explicitar mancances i necessitats i, fins i tot, esperances i desigs.

El Moviment de Renovació Pedagògica de Menorca ha estat sempre clar en l'exigència de les esmentades competències en educació i precisament per açò no podem oblidar que la tasca és just encetada i que hi resta molt encara per fer.

En aquest sentit, ja al 1986, al document "Per una escola pública i de qualitat", el MRPM assenyala:

"A l'hora de redactar la llei de Consells Insulars serà molt important deixar les portes obertes perquè, en tenir competències pròpies la nostra comunitat, els Consells tinguin una àmplia àrea de gestió".

I és just aquí on rau el nou repte. Per aconseguir una escola veritablement menorquina no basta el trasllat de funcions des de Madrid a Palma. Cal una passa més, és necessari que Menorca i la seva comunicat educativa tinguin la possibilitat de dissenyar el seu propi futur educatiu.

Demanam, conseqüentment, que el Consell Insular de Menorca rebi les competències en ensenyament que segons l'Estatut (art. 39) té la facultat d'assumir. I és llavors quan podem encaminar-nos cap una fita fonamental, la planificació entre tots (mestres i administracions, pares i mares, associacions i sindicats, etc.) d'un Projecte Educatiu global per a la nostra illa. És el futur i és necessari, és possible i podem aconseguir-ho. Cal que ens hi posem.

Horari General

HORA I (9 a 10'30 h.)	
DE DILLUNS A DIVENDRES	
I-A	Aprendre a escriure, aprendre a pensar. Les habilitats psicolingüístiques. Àngels Prats i Pilar Benejam
I-B	De la fantasia, el conte i altres emocions. Educació Infantil (3-6 anys) M. José Martín
I-C	Mesures d'atenció a la diversitat. Anna Rodón i Pepe Checa
I-D	El desenvolupament psicomotriu fins als tres anys. Montserrat Rizo
I-E	Desenvolupament d'activitats educatives multimèdia amb els programes clic 2.2. Francesc Busquets
I-F	Botànica per a fillets. Marc Moll
I-G	El color com element del llenguatge plàstic. Marta Balada
I-H	Muntem una obra de teatre. Martin Curletto

HORA II (11 a 13 h.)

CURSETS CURTS

II-A
L'agressivitat infantil a les aules
(dilluns i dimarts)

Joan Bas

II-B
Com treballar situacions especials dins
l'aula: adopció, divorci, mort...
(dimecres i dijous)

Joan Bas

II-C
Presentació Guia Didàctica de Menorca
(dijous)

Pilar Benejam

II-D
Síndrome de Dawn
(dimecres)

Eulàlia Torrà

II-E
Textos i imatges per a una història
dels pobles i les viles de Menorca
(dilluns, dimarts, dimecres i dijous)

Joan Pons Alzina

TALLERS DE DILLUNS A DIJOUS

T-A
Les tècniques pictòriques: procediments
plàstics i experiències didàctiques

Marta Balada

T-B
Mostra de recursos informàtics per a
l'Educació Infantil i Primària

Francesc Busquets

T-C
Parlar sense fatiga: la veu a partir del cos

Cecília Gasull

T-D
El massatge com a eina
de comunicació corporal

Montserrat Rizo

T-E
Taller de paper i enquadernació

M. Núria Gavin

T-F
Enginy, llengua i joc

Jordi Esteban

T-G
La commedia dell arte

Martín Curletto

DIVENDRES

Conferència (11 a 13 h.)

ASSEMBLEA D'ESCOLA D'ESTIU (13 a 14 h.)

Piscolabis

Programes dels cursets

Hora I

I-A APRENDRE A ESCRIURE, APRENDRE A PENSAR. LES CAPACITATS PSICOLINGÜÍSTIQUES.

Els canvis en el camp del coneixement fan repensar les capacitats que cal ajudar a desenvolupar a l'escola. Fins ara s'ha insistit a aprendre a descriure i narrar, també s'ha treballat la comprensió de les causes i conseqüències dels fets. Avui sembla important revisar aquestes capacitats i arribar, des de totes les àrees del coneixement, a la justificació i a l'argumentació. En aquest curs es farà la presentació teòrica del discurs que es proposa, però s'insistirà en la seua aplicació pràctica.

ÀNGELS PRATS i PILAR BENEJAM

I-B DE LA FANTASIA, EL CONTE I ALTRES EMOCIONS (proposta de motivació a través de la fantasia per a fillets i filletes de 3 a 6 anys).

OBJECTIUS:

- Aprofundirem sobre allò que hi ha de positiu en el món fantàstic de cara al desenrotllament integral dels fillets i filletes petits.
- Cercarem mecanismes motivadors per tal de recrear una història pròpia.
- Intentarem descobrir que en un projecte global la motivació és la clau capaç d'animar no tan sols els petits, també els adults ens ho podem passar bé.

CONTINGUTS:

- Contes inventats i contes recreats, experiències fantàsticament reals.
- Històries fantàstiques que un dia ens van sorprendre.
- El conte-aventura o l'aventura de narrar.
- Propostes de treball: la història, els recursos, les actituds que sorgeixen, els problemes insignificants.
- De l'activitat quotidiana al moment sorprenent: elaboració de missatges, jocs de recerca, objectes fantàstics i altres idees meravelloses a l'abast.
- Plantejaments segons les diferents edats: tres, quatre i cinc anys.
- Família i escola: elements motivadors de la realitat.

**E. INFANTIL
MARÍA JOSÉ MARTÍN**

I-C MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

PROPOSTA DE PROGRAMA:

- * Compartir i pactar els objectius
- * Aproximació al context de l'experiència
- * Anàlisi i discussió de les mesures concretes per a:
 1. Adaptar el centre a l'alumnat
 2. Millorar el procés d'ensenyament – aprenentatge
 3. Atendre alumnat de diversitat extrema
- * Anàlisi dels casos reals que proposin els participants amb l'objectiu de plantejar intervencions possibles en cadascun.

METODOLOGIA:

A partir de l'anàlisi en grups petits dels casos proposats pels ponents, exposar les conclusions de cada grup, debatre-les i arribar a una proposta comuna. Els ponents encaminaran i pautaran les discussions dels grups, estructuraran les conclusions generals, les analitzaran i, si s'escau, proposaran alternatives argumentades.

OBJECTIUS:

- * Iniciar dinàmiques de reflexió sobre la diversitat i la seva aplicació a centres i casos reals.
- * Fer evident que el tractament de la diversitat és un procés viu, que es necessita temps i espai en el centre per tal de seguir-lo i, si s'escau, modificar-lo.

ANNA RODÓN i PEPE CHECA

I-D EL DESENVOLUPAMENT PSICOMOTRIU AL PRIMER ANY DE VIDA I LES SEVES REPERCUSSIONS POSTERIORS. EL DESENVOLUPAMENT PSICOMOTRIU FINS ALS TRES ANYS.

OBJECTIU:

Aquest curs està dirigit bàsicament als professionals que estan en relació directa amb infants els tres primers anys de vida, per donar una visió pràctica del desenvolupament i poder elaborar recursos d'actuació en situacions en què els infants presenten un desenvolupament amb alteracions de la normalitat, provocant dificultats en l'exploració de l'espai, l'interès per l'entorn, plaer corporal, etc. etc.

Cal dur: roba còmoda el segon dia per poder fer les pràctiques al terra.

**EDUCACIÓ INFANTIL
MONTSERRAT RIZO**

I-E DESENVOLUPAMENT D'ACTIVITATS EDUCATIVES MULTIMÈDIA AMB EL PROGRAMA CLIC 2.2.

Sessió 1: Introducció al Clic 2.2.

- Tipus bàsics d'activitats
- Creació i modificació d'activitats
- Característiques dels paquets d'activitats
- Compactació i descompactació
- El "racó del Clic"

Sessió 2: Tractament dels gràfics

- Formats gràfics reconeguts pel Clic
- Programes editors de gràfics: el PaintShop Pro
- Colors i paletes
- Captura, redimensionat i retoc d'imatges
- L'escàner

Sessió 3: Tractament dels sons

- Formats dels fitxers de so
- Enregistrament i depuració de sons
- Tècniques de compressió d'àudio
- Els fitxers musicals MIDI
- L'accés directe a CD-Àudio

Sessió 4: Creació d'activitats amb el Clic

- Disseny previ i selecció de continguts
- Tipus de lletra i colors
- Integració de recursos externs
- Depuració de les activitats

Sessió 5: Paquets d'activitats

- Disseny dels recorreguts
- Creació de menús
- Opcions avançades: encadenament condicionat
- Compactació i distribució dels paquets

FRANCESC BUSQUETS

I-F BOTÀNICA PER A FILLETS.

L'objectiu d'aquest curset és mostrar la botànica des d'una visió més àmplia i no de manera puntual com es veuen les plantes. Saber com interaccionen les plantes dins l'ecosistema unes amb les altres i segons els factors que les envolten. Estudiar plantes aïllades no té raó d'esser. Viuen en conjunts anomenats comunitats, i se n'estudiaran les dues comunitats climàtiques més importants de Menorca. L'ullastrar menorquí i l'alzinar balearic. Prepararem amb els professors un itinerari on podran posar en pràctica la teoria i explicar als fillets què és un bosc i com interaccionen les plantes. I aprendrem a anar al camp amb respecte i gaudir-lo.

El curset consistirà en:

Estudi de l'alzinar balear (Cyclamini-Quercetum ilicis)

Sortida a l'alzinar

Estudi de l'ullastrar menorquí (Praxium-Oleetum)

Sortida a l'ullastrar

Preparació d'un itinerari botànic

MARC MOLL

I-G EL COLOR COM ELEMENT DEL LENGUATGE PLÀSTIC.

OBJECTIUS:

Adquirir un coneixement més aprofundit sobre l'Alfabet Plàstic (Dimensió morfosintàctica i Dimensió tècnica i procedimental)

Observar el color en medi natural, l'entorn i l'art (Dimensió expressiva-apreciativa i Dimensió semiòtica).

Comentar i analitzar treballs d'expressió cromàtica d'E.I. i E.P.

Presentar propostes didàctiques d'activitats sobre el color a E.I. i E.P. (Dimensió didàctica).

CONTINGUTS:

1. Repàs de conceptes i teories: definicions, color llum, color pigment, estructuració cromàtica, classificació, dimensions.
2. Interacció del color. Color i composició.
3. Percepció, expressivitat i funció del color en la representació plàstica. Tipologies d'àrees cromàtiques. Valors expressius.
4. L'expressió cromàtica a l'Educació Infantil.
5. L'expressió cromàtica a l'Educació Primària.

METODOLOGIA.

Sessions teòriques i pràctiques basades en mètodes expositius i discursius, amb la utilització de transparències, diapositives i treballs de fillets i filletes.

És interessant que els mestres portin treballs de plàstica dels fillets i filletes, per comentar-los en les diferents sessions.

MARTA BALADA

I-H MUNTEM UNA OBRA DE TEATRE.

(En aquest curs es muntarà una obra de teatre)

Anàlisi de l'obra. Els personatges. Espai escènic i escenografia, vestuari, utilatge, maquillatge. Els oficis del teatre en un espectacle escolar. Organització del treball. El productor/a. El Director/a d'escena. L'equip de direcció. El quadern de direcció. L'escenografia. El dissenyador/a de vestuari. El Regidor/a d'escena. El quadern de Regidoria. Els tècnics. El quadern de so, il·luminació i maquinària. Actrius, actors, ballarines, ballarins i altres especialistes en escena.

Cal portar roba còmoda.

Els alumnes portaran llapis, goma d'esborrar i paper din A4.

MARTÍN CURLETTTO

Hora II

II-A L'AGRESSIVITAT INFANTIL A LES AULES (dilluns i dimarts)

L'objectiu d'aquest curs és poder reflexionar, entre tots plegats, el fenomen de la violència dins de l'escoles. A partir d'una sèrie de conceptes teòrics es donarà pas a un intercanvi d'experiències i alternatives que poden servir de recolzament davant d'aquest problema que massa sovint visita les aules.

CONTINGUTS.

- Una aproximació teòrica a l'agressivitat infantil: principals models explicatius.
- Mostres de violència a l'escola: introducció i definició operacional de conceptes.
- Factors causals de l'agressivitat en el context escolar: agents interns i externs.
- La victimització entre els escolars.
- Algunes propostes d'intervenció.

JOAN BAS

II-B COM TREBALLAR SITUACIONS ESPECIALS DINS DE L'AULA: ADOPCIÓ, DIVORCI, MORT, MALALTIES, ETC. (dimecres i dijous)

Dins de les escoles les situacions especials esdevenen quotidianes i cal estar preparats per afrontar-les. L'objectiu d'aquest curs és dotar els mestres dels elements d'informació i reflexió necessaris per poder treballar aquest tipus de situacions.

- La trobada amb un fillet adoptat
- Els fillets i el divorci dels pares
- El dol per una mort
- Altres situacions

JOAN BAS

II-C PRESENTACIÓ GUIA DIDÀCTICA DE MENORCA (dijous)

PILAR BENEJAM

II-D SÍNDROME DE DAWN (dimecres)

EULÀLIA TORRÀ

II-E TEXTOS I IMATGES PER A UNA HISTÒRIA DELS POBLES I LES VILES DE MENORCA (dilluns, dimarts, dimecres i dijous)

Té sentit la Història per a la nostra experiència si no és per fer-nos reviure la vida dels seus protagonistes? Una ciutat és una sedimentació de les experiències que al llarg dels temps les societats i les classes han anat entreteixint, i és per això que ens parlen, ens suggereixen, altres maneres de viure, altres possibilitats d'afrontar la quotidianitat. Són, en definitiva, escenaris de la memòria i de la llibertat dels pobles.

Amb aquest curset el que ens proposam és, per tant, apropar-nos a les diferents èpoques que han anat sedimentant i, alhora, desheretant els nostres pobles de Menorca fent ús dels textos i imatges dels seus mateixos protagonistes. Serà una presentació i reflexió de materials perquè els mestres tinguin materials per treballar amb els fillets.

S'estructurarà aquest petit curs en forma de jornades independents en les quals s'abordarà l'estudi dels pobles de Menorca.

Dilluns	Ciutadella
Dimarts	Maó, Alaior
Dimecres	es Mercadal, Ferreries i es Migjorn
Dijous	es Castell, Fornells i Sant Lluís

JOAN PONS ALZINA

Tallers

T-A LES TÈCNiques PICTÒRIQUES: PROCEDIMENTS PLÀSTICS I EXPERIÈNCIES DIDÀCTIQUES.

OBJECTIUS:

Realitzar exercicis de pintura com a sistema de configuració.

Aprofundir en el coneixement de mitjans materials en la didàctica (Dimensió tècnica i procedimental).

Comprendre conceptes sobre teoria del color (Dimensió morfo-sintàctica).

Comentar experiències didàctiques realitzades a EI, EP, i ES, segons diferents procediments pictòrics, secs i fluids (Dimensió didàctica).

Relacionar els procediments pictòrics amb obres d'il·lustradors i pintors (Dimensió semiòtica).

Els procediments secs: les ceres a l'escola.

2 a 4. Els procediments aquosos: les terres naturals i les tèmperes.

- Glossari tècnic i conceptes bàsics.

- Tipologies d'àrees cromàtiques.

- De la pintura per transparències a la textura en el color.

- El cromatisme en l'expressió plàstica a Infantil i Primària: del dibuix amb pinzell a la pintura. De la taca a la pintura figurativa. De la pintura plana a la diferenciació de tons. Els temes i els procediments pictòrics.

METODOLOGIA:

Sessions pràctiques. Mètode expositiu, experimental i discursiu. Utilització de transparències, diapositives i recursos didàctics.

És interessant que els mestres portin treballs de plàstica dels fillets i filletes, per comentar-los en les diferents sessions.

MARTA BALADA

T-B MOSTRA DE RECURSOS INFORMÀTICS PER A L'EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA.

Sessió 1: Recursos per a la localització d'informació i materials

- Procés de producció i emmagatzematge de la informació digital
- Internet, la mediateca global
- Recursos en suport òptic

Sessió 2: El quadern digital com a suport del treball de l'alumnat

- Recursos per a l'elaboració de documents de text
- Recursos per a la producció i tractament de gràfics
- Integració de recursos multimèdia en el treball de l'alumnat

Sessió 3: Recursos per a la creació de materials didàctics

- Els llenguatges d'autor
- Entorns oberts: el Clic
- Informàtica adaptada i tractament de la diversitat

Sessió 4: Eines per a l'expressió i la comunicació

- Recursos informàtics per a l'expressió musical
- Els audiovisuals i la informàtica
- Internet com a eina de comunicació

FRANCESC BUSQUETS

T-C PARLAR SENSE FATIGA: LA VEU A PARTIR DEL COS.

OBJECTIU:

Que els participants detectin quines són les seves dificultats per emetre el so, per què agafen afonies periòdiques, etc. així com donar eines per anar solucionant els diferents problemes i poder emetre el so sense fatiga.

CONTINGUTS:

- Coneixement i sensibilització de diferents parts del cos
- Consciència del que és una "bona actitud corporal"
- Aplicació a la veu del treball corporal

NOTA: Cal que els assistents portin roba còmoda, així com uns mitjons (ja que treballarem sense sabates) i alguna cosa per poder-se estirar a terra (manta, tovallola...)

CECÍLIA GASULL

T-D EL MASSATGE COM A EINA DE COMUNICACIÓ CORPORAL.

OBJECTIUS

L'objectiu d'aquest curs és crear una consciència de la importància del tacte-contacte com a sistema de relació-comunicació corporal, que comparteix amb els altres sistemes de comunicació no verbals un contingut de sensacions emocionals pròpies de cada persona segons la seva experiència.

Els professionals que estan en relació amb infants d'escola Bressol poden introduir aquesta intervenció quotidianament, com a instrument d'ajuda: per al desenvolupament psicomotriu, per atendre dificultats del caràcter dels infants, del son, digestius, etc. etc. en els diferents espais i activitats escolars.

METODOLOGIA

Es treballarà individualment amb tècniques d'automassatge, estiraments, i de correcció corporal per facilitar la comprensió de la postura i constitució corporal dels participants, així com el massatge per parelles per practicar les intervencions específiques del contingut del curs.

Cal dur:

Roba còmoda, i mallot o vestit de bany per poder realitzar el massatge al cos. Una tovallola gran i una pilota de tennis.

MONTSERRAT RIZO

T-E TALLER DE PAPER I ENQUADERNACIÓ.

1r dia: Història i procedència del paper.

Preparació i fabricació del paper.

2n dia: Inici a la enquadernació (com cosir un llibre).

3r dia: (Continuació). Fabricació de tapes.

4t dia: Acabat.

M. NÚRIA GAVIN

T-F ENGINY, LLENGUA I JOC.

OBJECTIUS:

Conèixer activitats lúdiques de tipologia diversa –jocs i entreteniments tradicionals– per introduir o consolidar aprenentatges lingüístics i habilitats.

Conèixer activitats per promoure l'ús del català als centres d'ensenyament secundari.

Saber elaborar activitats de les diverses tipologies.
Obtenir criteris d'aplicabilitat de les activitats proposades.

CONTINGUT:

Activitats per a l'aprenentatge lingüístic:

La descripció de l'espai (el joc dels quadrats)

La descripció del paisatge (el joc de les postals)

L'escombra

La mona, l'oca, el mentider i els vaixells (jocs d'aplicació múltiple)

Els jeroglífics

Tracamanya

sopes de lletres

autodefinits

fem bresca

lògiques aclaparadores

encreuats

anagrames

Els encreuats i les definicions

Els enigmes per fer parlar

Scrabble

Endevina, Barrina, Niu

Activitats d'ambientació catalana de l'escola

L'autodefinit més llarg del món

El concurs de jeroglífics

Els textos enigmàtics

Tracamanya, una activitat engrescadora

EDUCACIÓ PERMANENT D'ADULTS
JORDI ESTEBAN

T-G LA COMMEDIA DELL ARTE.

- La comèdia de l'art com a eina de treball per fer teatre a les escoles
- Les màscares i vestuari
- L'escenografia
- Els personatges: Arlequino, Colombina, Pantalone, el Capità, els enamorats, els "zanni".
- El guió de la comèdia.
- Fem comèdia.

Cal portar roba i calçat còmode.

MARTÍN CURLETTO

*XXI Escola per a Ensenyants - 1998
es Mercadal, del 24 al 28 d'agost*

LLINATGES _____ NOM _____

DOMICILI _____ POBLACIÓ _____ TEL. _____

CENTRE DE TREBALL _____ POBLACIÓ _____

TIPUS DE CENTRE: PÚBLIC PRIVAT

ES MATRÍCULA A

HORA I

(posau nombre clau)

HORA II

DEMANA GUARDERIA PER A _____ INFANTS

TOTS ELS DIES _____
ALGUNS DIES _____

ETS AFILIAT AL MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA? SÍ NO